

Svitlana Fimyar, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Cherkassy Branch of Private Higher Education Establishment
“European University”
Cherkasy, Ukraine

Stanislav Simakov, Postgraduate
Private Higher Education Establishment “European University”
Kyiv, Ukraine

Dmytro Koval, Postgraduate
Private Higher Education Establishment “European University”
Kyiv, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-24>

FINANCIAL SECURITY AS A COMPONENT OF ECONOMIC SECURITY

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Треба зазначити що фінансову безпеку необхідно розглядати, як стали основу або головну частину економічної безпеки країни. Безліч фінансових ринків та фінансових інститутів сформували в останні роки напрямки економічні розвитку як на національній економіки, так і її міжнародного рівня.

Розглядаючи та визначаючи концептуальні аспекти розвитку національної безпеки необхідно розглянути її концепції. У Концепції національної безпеки [1] розглядаються підходи до визначення дефініцій національної безпеки, що в свою чергу можна трактувати, як стан рівня захищеності усіх життєво важливих інтересів особистості (домогосподарства), суспільства в цілому та держави від впливу і натиску внутрішніх і зовнішніх загроз. У Законі України «Про основи національної безпеки» [2] дається наступне визначення поняття національна безпека, як захищеність життєво важливих інтересів як людини та громадянина, так і суспільства в поєднанні з державою, за якої забезпечуються стабільний або достатній розвиток суспільства, своєчасне виявлення та знешкодження й нейтралізація реальних та потенційних загроз, в першу чергу національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, прикордонної діяльності та оборони, охорони здоров'я, освіти та науки, міграційної політики, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення, ринку фінансових послуг, захисту прав власності, фондових ринків і обігу цінних паперів, податково-

бюджетної та митної політики, торгівлі та підприємницької діяльності, ринку банківських послуг, інвестиційної політики, ревізійної діяльності, монетарної та валютної політики, захисту інформації, ліцензування, промисловості та сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енергетики та енергозбереження, функціонування природних монополій, використання надр, земельних та водних ресурсів, корисних копалин, захисту екології і навколишнього природного середовища та інших сферах державного управління при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних або реальних загроз національним інтересам.

Проблеми забезпечення безпеки різних рівнів та типів, як для суб'єктів підприємництва так і суспільства в цілому, і зокрема фінансової безпеки, є досить новими напрямком що всебічно розвивається та розробляється, в зв'язку з цим потрібна наукова та практична робота з приводу дослідження всього спектра проблематики, визначення дефініцій безпеки в цілому, зосередженні на економічній безпеці та фінансовій суб'єктів господарювання як однієї з найбільш важливих складових підсистем загальної економічної безпеки. Поняття фінансової безпеки, в умовах сьогодення повинно ототожнюватися з загальним поняттям безпеки (суспільства, країни, особистості), як на рівні національної безпеки, так і на рівні господарюючих суб'єктів або підприємств; фінансова безпека повинна входити у вигляді частки до поняття «економічна безпека господарюючого суб'єкта»; з іншого боку, вона має власне поняття, функції, структуру та зміст, який виділяє проблематику фінансової безпеки від інших складових, тобто видів безпеки.

Саме термін «безпека» який в науковій літературі з'явився і почав широко використовуватися у ХІІ ст. [3] первинно визначав спокійний стан суб'єкту дослідження, який вважав себе досить захищеним від будь-якого виду та типу небезпеки.

Під безпекою у багатьох словниках та енциклопедіях [4] розуміють стан, при якому немає ніяких небезпечних станів, ніщо не загрожує. Тому, можна вважати, що зниження рівня загроз, в різних напрямках або їх відсутність це певний стан безпеки будь кого: особистості, суб'єкта суспільства та держави.

Зростання невизначеність та нестабільності в економічному житті країни, особливо під час військових дій на її території, створили нові загрози для економічної безпеки суспільства так і для фінансового сектора, що в свою чергу може призвести до криз для окремих осіб, підприємств та об'єднань, організацій і в цілому.

Функціональний елементів економічна безпека характеризується різними рівнями, наприклад: на макрорівні найбільш часто ідентифіковані елементи: як фінанси, інвестиції, технології, промисловості та інше, а якщо говорити про мікрорівень, в їх склад входять такі компоненти до економічної безпеки, як персонал, майнові, господарсько-правові компоненти. Тобто можна зазначити, що і на макрорівні, і на мікрорівні – основною складовою елементу економічної безпеки є виступає підсистема або частка фінансової безпеки [5].

Роль фінансової безпеки в забезпеченні економічної безпеки має на меті – використати його найефективнішим чином використовуючи фінансові можливості та фінансовий потік для розвитку всіх видів діяльності та секторів безпеки, забезпечити стійке економічне зростання і збільшення рівня та якості життя населення.

Питань сфери економічної безпеки в більш широкому сенсі і у сенсі національної безпеки, які прямо так і опосередковано залежать від фінансової безпеки [6].

Економічна і фінансова безпеки мають тісний зв'язок між собою. З одного боку, можна розглядати несприятливі нормативно-законодавчі акти у сфері державних фінансів та неефективна бюджетна політика держави, що створює передумови для виникнення внутрішніх загроз і ризиків для національної безпеки. А під іншим кутом ми бачимо, що при погіршенні ситуації в економічній сфері або національній безпеці може постраждати напрямок фінансової безпеки, що в свою чергу вплине на загально економічний рівень безпеки.

Література:

1. Концепція (основи державної політики) національної безпеки України, затвердж. Постановою ВРУ № 532-95-п від 18 липня 1995 р. (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 1849 (1849-98-п) від 23.11.98). *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 1997. № 10. Ст. 85.

2. Закон України «Про основи національної безпеки України» (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 15 грудня 2005 року №3200-IV, від 1 липня 2010 року №2411-VI). URL: http://www.rainbow.gov.ua/content/zakon_onbu.html

3. Гривківська О.В. Фінансова безпека в системі економічної безпеки. URL: <http://ev.nuos.edu.ua/content/finansova-bezpeka-v-sistemi-ekonomichnoi-bezpeki>

4. Словник термінів та визначень недержавної системи безпеки України / В.В. Крутов, П.Я. Пригунов, О.І. Захаров, В.А. Ліпкан та ін. Київ, 2008.

5. Лиса, О. В. Фінансова безпека суб'єктів господарювання в сучасних умовах [Текст] / Олена Володимирівна Лиса // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 26. – № 1. – С. 57–63. – ISSN 1993-0259.

6. Glushhenko, V.V., Doroshenko, G.O. and Doroshenko, N.O. (2014), *Ekonomiczna bezpeka finansovyh ustanov*, monografija, Shhedra sadyba pljus, Harkiv, 232 p.